

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

4280*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el «Projecte Ampliació i millora de tractament de l'EDAR de Consell, (Exp 149A-23)»*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental, se publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 20 de Març de 2024

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

D'acord amb el punt 1 de l'article 13 del Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, han de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental ordinària, entre d'altres, «Els projectes en què així ho exigeixi la normativa bàsica estatal sobre avaluació ambiental» i «Els projectes que figurin en l'annex 1 d'aquesta llei». Entre els projectes inclosos a l'annex 1, el projecte objecte del present informe s'inclou al punt 2 del grup 8 (Projectes d'enginyeria hidràulica i de gestió de l'aigua):

Plantes de tractament d'aigües residuals amb una capacitat superior a 5.000 habitants equivalents

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com una Avaluació d'Impacte Ambiental Ordinària i seguir el procediment establert a la secció 1a del Capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes del Títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013. S'han de complir també les prescripcions de l'article 21 del Decret legislatiu 1/2020 que li siguin d'aplicació.

1. Informació del projecte: objecte, ubicació i descripció

Descripció del projecte

1. El projecte bàsic d'ampliació i millora del tractament de l'EDAR de Consell (TM Consell), de data 21 d'agost de 2023, i redactat pels enginyers de Camins, Canals i Ports de la Consultora de Ingenieria de Obras Públicas (CIOPU) Manuel Meseguer Ramírez i José Manuel Oliver Benlloch té per objecte definir l'ampliació i millora del tractament de l'EDAR de Consell a partir de l'estimació de cabal i càrregues d'aquí a 20 anys (és a dir, per a l'any horitzó 2042).

2. Les actuacions previstes permetran augmentar la capacitat de tractament de l'EDAR en 3.505 habitants equivalents. Així, amb la modificació proposada, la capacitat de tractament de l'EDAR passarà de 2.652 habitants equivalents a 6.157 habitants equivalents i el cabal, de 437 m3/dia a 1.026 m3/dia.

3. Les actuacions projectades són necessàries a causa de la capacitat insuficient de la depuradora, de l'increment de la població, del deteriorament de l'obra civil i de la fi de la vida útil d'alguns equips.

4. L'EDAR existent s'ubica a la parcel·la 278 del polígon 4 de Consell i a uns 10 m de la llera del torrent de Solleric. L'accés a les instal·lacions es fa des del Camí de Biniali, al qual s'accedeix des de la carretera Ma-13.

La reforma i ampliació de l'EDAR es duu a terme a la mateixa parcel·la de la instal·lació actual (Polígon 4, parcel·la 278) i s'amplia la superfície de la infraestructura amb una nova parcel·la adjacent (Polígon 4, parcel·la 1, subparcel·la C).

L'ampliació no suposa una modificació del punt d'abocament de la depuradora al Torrent de Solleric. El punt d'abocament es troba adjacent a la llera del torrent i a la mateixa parcel·la de la depuradora.

5. Per al disseny de la instal·lació s'ha considerat que la càrrega contaminat de l'aigua residual a tractar és de 360 mg O2/L de DBO5, 750 mg O2/L de DQO, 300 mg/L de sòlids en suspensió, 70 mg de N total i 9 mg/L de P total i que l'efluent ha de complir les condicions següents: sòlids en suspensió < 35 mg/l; DBO5 < 25 mg O2/L; DQO < 125 mg O2/L; nitrogen total < 15 mg N/L i fòsfor total < 2 mg P/L.

6. La depuradora existent està formada per les instal·lacions de tractament següents:

- Bombeig de capçalera.
- Reactor biològic equipat amb graella de difusors per a l'aeració (cobert a l'interior de l'un edifici).

- Decantador secundari dinàmic.
- Espessidor estàtic (planta rectangular) a l'interior de l'edifici.
- Bombeig de recirculació i purga de fangs
- Bombeig de flotants.
- Edifici el qual, a més de cobrir el reactor biològic, conté la sala de desbast i deshidratació, la sala de control, un dipòsit d'aigua decantada, un dipòsit d'aigua filtrada i un espessidor.

7. Es preveu la demolició de tots els elements de l'EDAR actual, excepte el decantador secundari, el qual s'aprofitarà com a tanc de tempestes i l'arqueta de sortida, a la qual se li afegeix una arqueta per a un cabalímetre. El tanc de tempestes quedarà integrat al sistema mitjançant un circuit de by-pass.

8. El sistema de tractament previst de la nova EDAR consistirà en un procés biològic per fangs activats amb aeració prolongada i eliminació química de fòsfor. Així doncs, la nova EDAR estarà formada pels processos unitaris següents:

Línia d'aigua

- Obra d'arribada amb pou de gruixuts, bombament de capçalera i desbast de gruixuts entre pou de gruixuts i pou de bombament d'elevació.
- Pretractament amb dos rotatamisos.
- Reactor biològic format per dues cambres anòxiques i dues òxiques.
- Decantador secundari.
- Tanc de tempestes.
- Arqueta de sortida.
- Bombament de flotants.

Línia de fangs:

- Bombament de recirculació i purga de fangs.
- Espessidor dinàmic.
- Deshidratació mecànica.
- Tremuja de fangs.

9. D'acord amb el projecte, s'hauran d'executar els elements següents:

- Obra d'arribada i bombament de capçalera.
- Reactor biològic de 1.300 m3 de volum.
- Decantador dinàmic de 13,5 m de diàmetre.
- Bombament de recirculació i purga.
- Bombament de flotants.
- Espessidor estàtic de fangs de 90 m3.
- Edifici d'explotació i control, amb una superfície de 100 m2, constituït per: sala de tamisatge amb un canal auxiliar de desbast; sala de bufadors; sala de control; vestidor i lavabos i taller/magatzem.
- Edifici de deshidratació, amb una superfície de 70,35 m2.

10. Es preveu també un sistema de desodoració per via biològica mitjançant biofiltres percoladors (Biotrickling filters) per tal d'eliminar les olors de la sala de deshidratació, de la sala de tamisatge, l'obra d'arribada, el bombeig de capçalera, l'espessidor i la tremuja de fangs.

11. Es cobrirà la demanda energètica per al confort de l'edifici de control mitjançant la instal·lació de 16 panells fotovoltaics de 405 Wp a la coberta de l'edifici. Es preveu també una instal·lació solar tèrmica per a la producció d'aigua calenta.

12. S'instal·larà un grup electrogen per tal de garantir el funcionament de les instal·lacions en cas d'interrupcions del subministrament elèctric.

13. S'ha previst que les obres s'executin en tres fases de manera que en cap moment s'interromprà el servei de sanejament, explotació i depuració.

14. Es realitzarà un tancament perimetral a la zona d'ampliació de la depuradora. A més, s'adequarà el tancament existent a la nova proposta.

15. Per tal de poder emprar un part de l'aigua depurada per al reg i la neteja de la parcel·la de l'EDAR, es preveu un espai per a la futura col·locació de filtres d'anells i un reactor de raigs UVA.

16. El pressupost base de licitació del projecte sense IVA és de 3.257.040,40 € euros.

2. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

1. Pel que fa a la classificació del sòl:

- a) D'acord amb el pla territorial de Mallorca, l'àmbit del projecte es troba a sòl rústic de règim general.
- b) D'acord amb el MUIB, l'àmbit del projecte es troba a sòl urbà amb la qualificació de serveis generals.

2. La topografia de l'àrea afectada pel projecte és pràcticament plana amb pendents del 3% aproximadament.

3. El projecte no està afectat per Àrees de Prevenció de Riscos (APRs) d'erosió, inundació, incendis ni esllavissament.

4. Les actuacions projectades es troben a zona de policia de torrent.

5. Les actuacions projectades no estan afectades per cap espai natural protegit per la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació del paisatge de rellevància ambiental (LECO) ni per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'espacial protecció de les Illes Balears (LEN). Tampoc formen part de Xarxa Natura 2000.

6. A l'àmbit del projecte, la vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers és baixa.

7. Les actuacions projectades no es troben dins els perímetres de protecció dels pous d'abastiment urbà.

8. D'acord amb el Decret 49/2003, de 9 de maig, pel qual es declaren les zones sensibles a es Illes Balears, l'abocament no es produeix dins una zona sensible.

9. Tal i com s'explica a l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, «d'acord amb la classificació del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB 2022), l'abocament es realitza a la massa d'aigua subterrània Inca 1811M3, classificada en bon estat quantitatiu i mal estat qualitatiu per contaminació per nitrats (mitjana 2013-2018 de 66,3 mg/L). Així mateix, es troba en risc elevat de no assolir el bon estat per la presència d'altres substàncies químiques contaminants, com determinats metalls pesats i composts orgànics volàtils halogenats».

10. D'acord amb l'informe del Servei de Protecció d'Espècies, «a la zona on s'ubica el projecte hi ha presència de les següents espècies catalogades o amenaçades:

- Espècies en règim de protecció especial: Òliba, Tyto alba.
- No hi ha constància de la presència de nius de rapinyaires a la zona».

11. A menys de 10 m de l'àmbit d'actuació s'hi troben els següents hàbitats d'interès comunitari associats al torrent de Solleric:

- Hàbitat 5330 Matolls termomediterranis i predesèrtics
- Hàbitat 6220 Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (Thero-Brachypodietea). Aquest hàbitat està considerat com a prioritari per la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i de la flora silvestres.

12. No s'hi troben elements del patrimoni cultural que es puguin veure afectats per les actuacions projectades.

13. Tal i com s'explica a l'annex d'incidència paisatgística, el paisatge de l'àmbit del projecte és essencialment rural amb presència d'urbanització dispersa. Tot i que es considera que la qualitat paisatgística de l'entorn és mitjana, la concentració d'infraestructures (carreteres, línies elèctriques, etc.) i d'espais urbanitzats ha alterat l'aspecte rural de la zona i ha provocat una degradació de la qualitat del paisatge.

14. A la parcel·la a on s'ampliarà l'EDAR es fa un ús agrícola.

3. Resum del procés d'avaluació

Fase d'informació pública i de consultes

El passat 12 d'octubre de 2023 es va publicar en el BOIB núm. 139 la informació pública d'avaluació d'impacte ambiental del projecte d'ampliació i millora de tractament de l'EDAR de Consell (TM de Consell). No s'hi ha presentat cap al·legació. Durant la informació pública han estat consultades les administracions i persones interessades següents:

- Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.
- Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua, Direcció General de Recursos Hídrics.

- Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal, Servei de Protecció d'Espècies.
- Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal, Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.
- Conselleria de Salut, Direcció General de Salut Pública.
- Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia, Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic, Departament d'Energia i Canvi Climàtic.
- Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia, Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic, Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera.
- Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia, Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic, Servei d'Energies Renovables i Eficiència Energètica.
- Consell de Mallorca, Departament de Medi Ambient, Medi Rural i Esports, Direcció Insular de Medi Ambient.
- Consell de Mallorca, Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures, Direcció Insular de Territori i Paisatge.
- Consell de Mallorca, Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures, Direcció Insular d'Infraestructures i Mobilitat.
- Consell de Mallorca, Departament de Cultura i Patrimoni, Direcció Insular de Patrimoni.
- Ajuntament de Consell.
- Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana, AENA.
- Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana, AESA.
- GOB.
- Amics de la Terra.

A dia d'avui dins l'expedient consten els informes de la Direcció General d'Emergències i Interior, del Servei de Patrimoni Històric, del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, del Servei de Protecció d'Espècies, del Servei d'Estudis i Planificació, l'Ajuntament de Consell i l'ofici de la CMAIB.

A l'ofici de la CMAIB es va indicar que «la CMAIB no emet informes en el tràmit de l'article 37 de la Llei 21/2013. La CMAIB és competent per dur a terme el preceptiu informe d'impacte ambiental o declaració d'impacte ambiental en el marc d'un procediment d'avaluació d'impacte ambiental ordinària o simplificada [...]».

La Direcció General d'Emergències i Interior va concloure el següent:

S'informa favorablement l'expedient atès que és una instal·lació existent i que no augmenta cap risc dels considerats a la planificació especial de protecció Civil.

El Servei de Patrimoni Històric va concloure el següent:

Analitzada la documentació presentada, s'observa la no existència de cap element patrimonial protegit i per tant no es consideren necessàries ni al·legacions ni consideracions al projecte.

El Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl va concloure el següent:

Sense cap inconvenient o consideració específica amb relació al risc d'incendi forestal, tot i que en qualsevol cas, durant la realització de les obres caldrà complir el Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal, especialment pel que fa a les mesures de prevenció durant l'època de perill d'incendi forestal i les accions conjunturals de prevenció (art. 8.2.c).

El Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera va concloure el següent:

A més de les mesures preventives i correctores i el pla de vigilància proposat s'informa que

5.1. D'acord amb l'apartat 4.1 es considera que s'hauria d'estudiar el major potencial d'instal·lació d'energies renovables a la instal·lació per donar compliment a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica.

5.2. Mancaria descriure amb major concreció com les instal·lacions enfronten el risc d'inundació urbana, que seria el major dels existents quant a impactes derivats del canvi climàtic.

5.3. D'acord amb l'apartat 4.2.1 s'hauria de sol·licitar la modificació de la resolució de condicionants com a Activitat Potencialment Contaminant de l'Atmosfera (exp. APCA 0415) mitjançant el tràmit telemàtic corresponent [...].

S'han de revisar els focus emissors que es disposarà amb la nova instal·lació, inclosos els grups electrògens en cas que es considerin focus sistemàtics.

5.4. S'hauria d'estudiar la possibilitat de tancament i desodorització d'instal·lacions addicionals de la planta, com ara el pretractament amb rototamisos, el reactor biològic i/o el decantador secundari, per donar compliment amb les normes subsidiàries, art. 98.4. Quan aquest sistema es tracti d'una depuradora, aquesta haurà de ser coberta i amb un sistema de depressió, que impedeixi l'emanació d'olors, i l'efluent aeri que mani d'aquest sistema de depressió, haurà de ser tractat amb filtres a aquest efecte o cremadors, que neutralitzin aquestes olors, els titulars de la mateixa podran proposar mesures correctores alternatives, però hauran de ser d'una eficàcia provada igual o superior a la indicada.

A més convindria tenir el vist i plau de l'ajuntament quant al compliment d'aquest article de les normes subsidiàries.

En relació amb l'informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, a l'«Informe amb les consideracions sobre les respostes a les consultes realitzades, durant el procediment d'exposició pública, de la tramitació ambiental del projecte d'ampliació i millora del tractament de l'EDAR de Consell» s'indica que:

En relació a la primera conclusió referent a la exigència d'estudiar el major potencial d'instal·lació d'energies renovables a l'EDAR de Consell:

[...]

Art. 36 «grans infraestructures i equipaments públics». En relació a les diferents alternatives a la seva eficiència energètica: cal dir que la valoració de la implantació d'energies renovables, s'ha realitzat tenint en compte, entre d'altres, els següents aspectes:

- Condicionants tècnics de les instal·lacions a connectar, especialment la disponibilitat de terreny o espai per l'execució de les instal·lacions.
- Condicionants normatius i/o ambientals, entre d'altres l'aptitud dels terrenys per la instal·lació de plantes fotovoltaïques i l'existència d'altres figures de protecció.

També cal destacar el següent:

- Consideram que el requeriment associat a «Edifici de consum energètic quasi nul» (art. 4.i. de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de Canvi Climàtic i transició energètica de les Illes Balears) només és aplicable als edificis o parts d'aquells que precisin de condicions tèrmiques de confort (és a dir, oficines, sala de control i vestuaris/banys), i les instal·lacions destinades a satisfer aquestes exigències de confort i producció d'ACS (independentment de que es pugui cobrir la major part possible de la demanda energètica total amb energies renovables, segons disponibilitats tècniques i pressupostàries).
- En aquest sentit, el projecte inclou instal·lacions d'energies renovables pertinents (fotovoltaica en coberta d'edificis i termosolar per ACS) que donen compliment en aquest requeriment i que queda justificat en els apartats 8.5.6.3. («Agua caliente sanitaria») i 8.5.7.1. («Suministro de energía eléctrica-Instalación fotovoltaica») de la Memòria del Projecte, i al seu Annex núm. 14 «Càlculs elèctrics».
- Amb el projecte redactat, no disposem d'espai suficient per executar una instal·lació de majors dimensions, per a fer front, a tots els consums prevists.

Mentre que la informació referent a les emissions de gasos amb efecte hivernacle (directes i indirectes) i el cost del consum energètic corresponent a tota la seva vida útil, es troba inclosa en l'Annex núm. 2 de l'EIA.

En relació al segon apartat (de l'art. 36) volem manifestar que, actualment, no s'ha trobat constància de la vigència del Pla de Transició Energètica i Canvi Climàtic esmentat al punt 2 d'aquest article.

- Art. 42 «Primacia de les energies renovables». En relació amb aquest punt cal informar que els subministraments elèctrics contractats per l'Abaqua són contractes basats en l'Acord marc vigent per al subministrament elèctric als edificis i instal·lacions de l'administració autonòmica de les Illes Balears, en el qual s'exigeix que el 100% de l'energia subministrada sigui procedent d'energies renovables, donant compliment a aquest article.

En resposta a la segona conclusió:

«l'Annex núm. 11 (Inundabilitat) de la Memòria del Projecte, que informa del risc d'inundació de les instal·lacions que conformen l'EDAR de Consell i conclou que no existeix risc d'inundació per a períodes alta freqüència (T10, T50 anys) ni per a períodes de retorn de molt baixa freqüència de 500 anys.

En qualsevol cas, des de l'Abaqua consideram que correspon a la DG de Recursos Hídrics en qualitat d'òrgan substantiu en matèria de gestió del risc d'inundació (RD 198/2023 de 21 de març) i de l'aplicació del PHIB (RD 49/2023), valorar el risc d'inundació i determinar, en el seu cas, les mesures pertinents.

D'altra banda, s'assumeix la tercera conclusió i, una vegada finalitzades les obres, es tramitarà la modificació de la Resolució com a APCA.

Mentre que, en relació a la quarta conclusió, s'aporta l'informe de l'Ajuntament de Consell, 8 de setembre de 2023 (amb RE Abaqua núm. 568815) que informa de la conformitat del Projecte i, especialment, pel que fa a l'article 98.

El Servei de Protecció d'Espècies va informar favorablement el projecte.

El Servei d'Estudis i Planificació va concloure el següent:

Conclusions

- 1. El projecte d'ampliació de l'EDAR de Consell suposa una millora en la protecció de l'estat de les masses d'aigua respecte de la situació actual.*
- 2. S'ha de disposar d'equips per mesurar el volum d'aigua sense depurar (només tractament primari) que s'aboqui al torrent procedent del tanc de tempestes, així com agafar mostres per analitzar en episodis de desbordament.*
- 3. No es podrà abocar aigua sense depurar procedent del tanc de tempestes a períodes secs. En tot cas, la recirculació de l'aigua del tanc de tempestes cap a capçalera de planta per al seu tractament posterior serà sempre prioritària.*
- 4. S'ha de completar i aprofundir el Pla de Vigilància Ambiental de l'EIA, que només proposa mesures genèriques. Aquest PVA haurà de reflectir els condicionants de l'autorització d'abocament en vigor i incloure les determinacions analítiques que incorpora per al control de la qualitat de les aigües subterrànies.*
- 5. S'ha de fomentar la reutilització de les aigües depurades i especificar el volum d'aigua que es reutilitza per a la bassa d'agricultura existent i les seves característiques.*
- 6. S'hauria d'estudiar la possibilitat de configurar el tanc de tempestes de tal manera que únicament l'aigua que sobreix per la part superior del decantador, per gravetat, pugui ésser abocada a torrent, i aprofitar així la capacitat de decantació de sòlids d'aquesta infraestructura existent.*
- 7. S'hauria de valorar la possibilitat d'implantar un tractament terciari que permeti eliminar determinats contaminants que s'han detectat a la massa 1811M3 Inca, que es troba en risc de no assolir el bon estat.*

En relació amb l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, a l'«Informe amb les consideracions sobre les respostes a les consultes realitzades, durant el procediment d'exposició pública, de la tramitació ambiental del projecte d'ampliació i millora del tractament de l'EDAR de Consell» s'indica que:

S'assumeixen les condicions núm. 1, 2 i 3.

En relació a la conclusió núm. 4, des de l'Abaqua volem destacar que tots els condicionants que l'òrgan substantiu en matèria d'autoritzacions d'abocament al DPH fixi en la corresponent Autorització d'abocament al torrent de Solleric de les aigües depurades procedents de l'EDAR de Consell seran incorporats en el Programa de seguiment de l'explotació i el manteniment de l'EDAR.

En relació a la conclusió núm. 5, cal destacar que l'ABAQUA té encarregades la gestió i el funcionament del sistema general de sanejament i depuració associada a l'EDAR de Consell, així com la restitució de l'efluent de l'EDAR al medi natural (que es realitza mitjançant emissari terrestre al torrent de Solleric). En aquest sentit, volem informar que, entre les funcions encomanades a l'ABAQUA, no figura la reutilització de les aigües depurades (regulada pel RD 1620/2007). En relació a la reutilització de les aigües depurades, des de l'ABAQUA volem comunicar que, actualment, una part de l'efluent de l'EDAR de Consell es destina a la bassa de reg propera a l'EDAR de Consell i que es troba gestionada per la DG d'Agricultura.

En relació a la conclusió núm. 6, no hi ha inconvenient per part de l'Abaqua, ja que el funcionament del tanc de tempestes coincideix amb el exposat a aquesta condició.

En relació a la conclusió núm. 7, cal destacar que l'EDAR de Consell disposa d'un tractament terciari de reducció de nitrogen i fòsfor, als efectes de donar compliment als objectius de qualitat ambiental per al seu abocament al Domini Públic Hidràulic.

L'Ajuntament de Consell va informar favorablement el projecte en relació amb el compliment dels condicionants urbanístics derivats del planejament municipal, especialment pel que fa al compliment del punt 4 de l'article 98 de les NNSS.

Anàlisi tècnica de l'expedient

a) Alternatives

A l'estudi d'impacte ambiental s'han estudiat les alternatives següents:

- Alternativa zero (no execució). Aquesta alternativa implica no ampliar l'EDAR, la capacitat de la qual és insuficient. Actualment, es produeixen puntualment abocaments d'aigües no tractades així com emissions d'olors. A més, es preveu un augment dels abocaments incontrolats amb el transcurs del temps com a conseqüència del creixement de la població. Aquests abocaments juntament amb l'incompliment dels paràmetres d'abocament poden suposar un risc sever per a la salut humana i els ecosistemes propers. Per tant, es descarta aquesta alternativa.
- Alternativa 1 (actuació en un nou emplaçament). Es descarta aquesta alternativa atès el gran cost econòmic que suposa traslladar unes instal·lacions de tals dimensions així com la dificultat associada a la coordinació de les tasques de traspàs entre plantes per tal d'evitar abocaments o pèrdues de la qualitat de l'efluent.
- Alternativa 2 (actuació en l'emplaçament actual). Es considera que és la millor opció des del punt de vista ambiental i econòmic.

D'acord amb l'estudi d'impacte ambiental, a l'annex 5 del projecte s'han plantejat diferents alternatives. Entre les alternatives plantejades, s'ha optat per la descrita al projecte atès que dona compliment als següents condicionants:

- Adequar el procés als requeriments de l'abocament.
- Minimitzar el nombre de processos unitaris implicats a la línia d'aigua i de fangs.
- Reducció del cost d'equips i energia.
- Minimitzar les afeccions al procés depuratiu durant la realització de les obres.
- Primar aquells processos les necessitats d'espai dels quals siguin menors.
- Aprofitar les infraestructures existents.
- Minimitzar l'impacte ambiental i paisatgístic de les instal·lacions.

b) Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

A l'estudi d'impacte ambiental es presenta una identificació i descripció dels impactes que produirà el projecte sobre l'entorn així com una caracterització, avaluació i valoració dels més significatius.

A la fase de construcció, s'han identificat les activitats productores d'impactes següents:

- a) Ubicació de les instal·lacions. Té un impacte moderat sobre l'edafologia, les aigües superficials, la percepció visual; compatible sobre el risc d'incendis i els usos del sòl.
- b) Moviment de terres, estructures (pous i buidatges d'elements), obertura de rases i instal·lació elèctrica. Aquesta acció té un impacte moderat sobre la geomorfologia, l'edafologia, les aigües superficials, la percepció visual, el sector agrari i el consum energètic i compatible sobre la qualitat de l'aire, l'emissió de renous, la vegetació, la fauna, la salut humana i els usos del sòl.
- c) Condicionament de vials. Té un impacte moderat sobre la geomorfologia, l'edafologia, les aigües superficials, la percepció visual, el sector agrari i el consum energètic i compatible sobre la qualitat de l'aire, la vegetació, la biodiversitat i la fauna.
- d) Generació de residus i abocaments accidentals. Aquesta acció té un impacte moderat sobre l'edafologia, les aigües superficials, el sector agrari i el consum energètic i compatible sobre la qualitat de l'aire i el risc d'incendis, la vegetació, la biodiversitat, la fauna i la salut humana.
- e) Tràfic de maquinària i camions. Té un impacte moderat sobre la geomorfologia, l'edafologia, les aigües superficials i el consum energètic i compatible sobre la qualitat de l'aire, el risc d'incendis, la vegetació, la biodiversitat, la salut humana i les infraestructures.
- f) Presència d'instal·lacions auxiliars temporals.
- g) Accidents laborals. Té un impacte compatible sobre la salut humana.
- h) Creació de renda i ocupació. Té un impacte positiu sobre la població.

A la fase d'explotació, les activitats productores d'impactes són les següents:

- a) Presència de les instal·lacions de l'EDAR de Consell. Té un impacte sever sobre la percepció visual; moderat sobre l'emissió de renous i el consum energètic i compatible sobre la fauna.
- b) Abocament d'aigües depurades. Té un impacte moderat sobre l'edafologia, les aigües superficials, les aigües subterrànies i la salut humana i compatible sobre la vegetació i la biodiversitat.
- c) Generació de males olors. Té un impacte moderat sobre la qualitat de l'aire i la salut humana i compatible sobre el canvi climàtic.
- d) Tasques de manteniment de les instal·lacions. Aquesta acció té un impacte sever sobre el consum energètic, moderat sobre l'edafologia, les aigües superficials, les aigües subterrànies i compatible sobre el risc d'incendis, el canvi climàtic i la vegetació.
- e) Millora en l'abastiment d'aigua regenerada. Té un impacte positiu sobre la població.
- f) Creació de renda i ocupació. Té un impacte positiu sobre la població.

Pel que fa al desmantellament de les instal·lacions, aquesta fase tindrà un impacte moderat sobre la geomorfologia, l'edafologia les aigües superficials, les aigües subterrànies, la percepció visual, el sector agrari i el consum energètic; compatible sobre la qualitat de l'aire, les emissions de renou, el risc d'incendi, la biodiversitat, la vegetació, la fauna, la salut humana, els usos del sòl i les infraestructures.

A l'estudi d'impacte ambiental es preveuen tota una sèrie de mesures correctores i protectores per tal de mitigar els impactes negatius. Per a la fase d'obres les mesures proposades són les següents:

- Mesures per a la disminució de la contaminació atmosfèrica i del renou (reg periòdic de zones de trànsit de maquinària; limitació de la velocitat; evitar els moviments de terra els dies amb vent fort; camions de transport d'àrids coberts amb lona; revisions periòdiques dels vehicles i màquines; control dels nivells d'emissió de renou durant les obres i realització de les activitats més molestes en horari diürn).
- Mesures per a disminuir els impactes sobre la geomorfologia i l'edafologia (evitar la creació de talussos i terraplens verticals, elaboració d'un pla de restauració morfològica, conservació formes arrodonides; delimitació de les zones d'actuació, distribució d'elements impermeables a les zones d'aplec de residus; control tasques de manteniment de la maquinària; creació d'un punt verd durant fase d'obra; mesures per a la gestió adequada dels residus, minimització de les superfícies d'actuació i dels moviments de terres; evitar que l'activitat constructiva coincideixi amb els períodes d'elevada pluviositat; condicionament i revegetació de les superfícies nues; etc.).
- Mesures per a la protecció de l'aigua superficial (protecció de les lleres davant l'abocament o de materials sobrants de l'obra; gestió adequada de l'aigua residual de les instal·lacions sanitàries auxiliars; utilització de làmina impermeable per a l'aplec de residus; etc.).
- Mesures per a la protecció de l'aigua subterrània (creació d'un punt verd durant fase d'obra; mesures per a la gestió adequada dels residus, manteniment de l'entorn net; etc.).
- Mesures per a la prevenció d'incendis (gestió adequada dels residus; presència d'equips d'extinció autònoms suficients; control de les zones d'aplec de materials inflamables i instal·lacions elèctriques; etc.).
- Mesures per a la protecció de la vegetació, la fauna i la biodiversitat (només s'eliminarà la vegetació que sigui estrictament necessàries; revisions periòdiques dels vehicles i maquinària; reducció emissions pols; ús adequat del punt verd; limitació de velocitat de la maquinària; evitar la presència de personal o maquinària fora de la zona d'obres; en cas que hi hagi zones de talussos s'efectuarà una hidrosembra d'herbàcies per tal de recuperar la naturalitat de l'entorn i es plantaran espècies arbustives autòctones entapissants; etc.).
- Mesures per a la integració paisatgística.
- Mesures per a disminuir les molèsties a la població.
- Mesures per a disminuir l'impacte sobre el sector agrari.
- Mesures per a minimitzar el consum energètic.

Pel que fa a la fase d'explotació, es proposen les mesures següents:

- Mesures per a la disminució de la contaminació atmosfèrica i del renou (revisions periòdiques dels vehicles i maquinària manteniment; millora del sistema de desodoració; revisions sistema desodoració; control renous; insonorització de les instal·lacions; etc.).
- Mesures per a disminuir els impactes sobre l'edafologia (mesures per a la gestió adequada dels residus; control de fallades automatitzat per tal d'evitar abocaments quan la depuració no és l'adequada; etc.).
- Mesures de protecció de la qualitat de l'efluent (control periòdic de la qualitat de l'efluent produït per l'EDAR en diferents punts del medi receptor).
- Mesures per a la protecció de l'aigua superficial (reutilització d'un alt percentatge de l'aigua depurada com a aigua industrial i/o aigua de reg; millora en la depuració; creació de zones humides per a excedents d'aigua tractada; etc.).
- Mesures per a la protecció de l'aigua subterrània (manteniment de l'entorn net; seguiment de la qualitat de l'efluent; etc.).
- Mesures per a la prevenció d'incendis (gestió adequada dels residus; presència d'equips d'extinció autònoms suficients; control de les zones d'aplec de materials inflamables i instal·lacions elèctriques; etc.).
- Mesures per a la protecció de la vegetació, la fauna i la biodiversitat (revisions periòdiques dels vehicles i maquinària; reducció emissions pols; control emissions; millora del sistema de desodoració; tancament de la parcel·la amb passos per a la fauna; etc.).
- Mesures per a la integració paisatgística (apantallament instal·lacions amb arbrat de port alt i dens; etc.).
- Mesures de restauració ambiental (revegetació).
- Mesures per a disminuir l'impacte sobre el sector agrari.
- Mesures per a minimitzar el consum energètic (bones pràctiques energètiques per part dels operaris).
- Mesures per a l'adaptació al canvi climàtic.

De manera anàloga a la fase de construcció, per a la fase de desmantellament es proposen mesures per a la disminució de la contaminació atmosfèrica i del renou, per a disminuir els impactes sobre la geomorfologia i l'edafologia, per a la protecció de l'aigua superficial i subterrània, per a la prevenció d'incendis, per a la protecció de la vegetació, la fauna i la biodiversitat, per a la integració paisatgística, per a disminuir les molèsties a la població, per a minimitzar el consum energètic i per a disminuir l'impacte sobre el sector agrari.

D'acord amb l'estudi d'impacte ambiental es considera que amb l'aplicació de les mesures proposades, l'impacte general del projecte és compatible.

Pel que fa als impactes negatius del projecte, no es pot passar per alt que l'execució del projecte suposarà una pèrdua de la massa vegetal de la parcel·la a on es durà a terme l'ampliació de l'EDAR. Aquest impacte no s'ha avaluat adequadament a l'estudi d'impacte ambiental i no s'ha presentat, entre d'altres coses, un inventari amb el número i tipus d'arbres que es veuran afectats pel projecte. No obstant això, a l'estudi d'impacte ambiental es proposa la mesura següent per tal d'atenuar els efectes sobre el canvi climàtic: «En la fase de diseño se conformará una biomasa suficiente para superar aquella que se prevé sea removida en la fase de obra, de modo que en modo alguno se reduzca la capacidad fijadora de CO₂ por parte de la vegetación». Aquesta mesura és considerada adequada des del punt de vista ambiental.

Tot i que hi ha impactes que no s'han avaluat adequadament a l'estudi d'impacte ambiental com ara la possibilitat d'abocament d'aigües residuals sense depurar al torrent es considera que **l'execució del projecte és essencial per tal d'evitar els impactes ambientals derivats de l'infradimensionament de la instal·lació existent**. En aquest aspecte i tal i com es posa de manifest a l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, actualment el cabal de disseny de la planta es supera tots els mesos de l'any i es produeixen incompliments habituals tant dels valors paramètrics com dels percentatges de reducció establerts al Reial Decret 509/1996, de 15 de març, de desenvolupament del Reial Decret-Llei 11/1995, de 28 de desembre, pel qual s'estableixen les normes aplicables al tractament de les aigües residuals urbanes. A més, a conseqüència de l'infradimensionament de l'EDAR, actualment es produeixen de forma puntual desbordaments del sistema de sanejament per entrada de pluvials. Per tant, amb la nova instal·lació, la qual s'ha dimensionat segons les necessitats de la població existent i futura per a un horitzó temporal de 20 anys es disminuirà la pressió sobre el medi. Un altre dels impactes positius més significatius del projecte és que el sistema de desodoració previst suposarà una **disminució important de les males olors respecte a la situació actual**.

Per una altra banda, a l'annex 2 de l'estudi d'impacte ambiental («Estudio del impacto sobre el consumo energético, la punta de demanda, las emisiones de gases invernadero y la vulnerabilidad ante el cambio climático») es presenta una estimació de la petjada de carboni mitjana de la instal·lació de 212.566 kg CO₂/any. Per tal de disminuir la petjada de carboni i atenuar els efectes sobre el canvi climàtic, una de les mesures proposades és la generació d'energia fotovoltaica per tal de cobrir la demanda energètica per al confort de l'edifici de control, la qual cosa representa només un petit percentatge del consum energètic total de la instal·lació. En aquest sentit, a l'«informe amb les consideracions sobre les respostes a les consultes realitzades, durant el procediment d'exposició pública, de la tramitació ambiental del projecte d'ampliació i millora del tractament de l'EDAR de Consell» presentat pel promotor s'explica, entre d'altres coses, que no es disposa d'espai suficient per executar una instal·lació de majors dimensions, per a fer front, a tots els consums prevists. No obstant això i de manera anàloga a l'indicat a l'informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera es considera oportú que la instal·lació fotovoltaica aprofiti tota la superfície de les teulades i que tots els elements propis de la instal·lació fotovoltaica emprin la millor tecnologia disponible per tal d'augmentar el rendiment i la producció d'energia.

Un altre aspecte a considerar és que un dels objectius del PHIB de tercer cicle en matèria de sanejament i depuració d'aigües residuals és «promoure la reutilització de les aigües regenerades». En aquest sentit, una de les mesures preventives proposades per tal de minimitzar els impactes sobre l'aigua superficial «reutilizar un alto porcentaje del agua depurada como agua industrial y/o como agua de riego». En aquesta mateixa línia, al projecte s'indica, a l'apartat «5.5.11. Tratamiento del agua de servicio» que «para poder utilizar una parte del agua depurada para riego y limpieza de la parcela de la propia EDAR, se prevé un espacio para la posible colocación futura de filtros de anillos y un pequeño reactor rayos UVA». No obstant això, el projecte actual no contempla la incorporació d'un tractament addicional de l'efluent per reutilitzar l'aigua a la pròpia EDAR. Per una altra banda, si bé als antecedents del projecte s'explica que «Las infraestructuras existentes fueron construidas, principalmente, durante los años 1997-98 por la Dirección General de Calidad de las Aguas del Ministerio de Medio Ambiente. Adicionalmente existen instalaciones de reutilización para el aprovechamiento de las aguas depuradas, construidas por la Dirección Insular de Carreteras del Consell de Mallorca y la Dirección General de Agricultura i Ramaderia de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca» tampoc es detallen les característiques de la infraestructura per a la reutilització d'aigua depurada ni els cabals reutilitzats. En qualsevol cas, s'ha de fomentar la reutilització de les aigües depurades per tal de disminuir el consum de recursos hídrics convencionals i avançar cap a una gestió més sostenible de l'aigua. Per tant, es recomana estudiar la viabilitat d'implantar les infraestructures i el sistema de tractament terciari adequats per a la reutilització del màxim cabal possible d'aigua depurada així com la realització d'un estudi hidrogeològic a fi de garantir la no afecció a les aigües subterrànies.

Finalment i atès que l'abocament es produeix a la massa d'aigua subterrània Inca 1811M3, en mal estat qualitatiu per contaminació per nitrats i en risc elevat de no assolir el bon estat per la presència d'altres substàncies químiques contaminants, com ara determinats metalls pesants i composts orgànics volàtils halogenats, s'hauria de valorar també la possibilitat d'implantar un tractament terciari que permeti eliminar aquests contaminants tal i com s'indica a l'informe del Servei d'Estudis i Planificació.

Seguiment ambiental

A l'estudi d'impacte ambiental es presenta un programa de vigilància ambiental, el qual s'aplicarà durant l'execució de les obres, el funcionament de la depuradora i el desmantellament. En la mateixa línia que l'indicat a l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, es considera que es tracta un programa un tant genèric en el qual no s'inclouen controls de les aigües superficials ni subterrànies per tal de determinar si l'abocament pot tenir afeccions sobre el medi. Al programa tampoc s'inclouen controls en cas que s'hagin d'abocar aigües sense

depurar al torrent procedents del tanc de tempestes. Per tant, és essencial que el programa inclogui una xarxa de control de les aigües superficials i subterrànies.

Conclusions

Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del **projecte d'ampliació i millora de tractament de l'EDAR de Consell, promogut per l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental**, de data 21 d'agost de 2023 i redactat pels tècnics de la Consultora de Ingenieria de Obras Públicas (CIOPU) Manuel Meseguer Ramírez (enginyer de Camins, Canals i Ports) i José Manuel Oliver Benlloch (enginyer de Camins, Canals i Ports, enginyer agrònom i DEA en Hidràulica i Medi Ambient), atès que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures preventives previstes a l'EIA i els condicionants següents:

1. S'ha de disposar d'equips per mesurar el volum d'aigua sense depurar (només tractament primari) que s'aboqui al torrent procedent del tanc de tempestes, així com agafar mostres per analitzar en episodis de desbordament.

2. No es podrà abocar aigua sense depurar procedent del tanc de tempestes a períodes secs. En tot cas, la recirculació de l'aigua del tanc de tempestes cap a capçalera de planta per al seu tractament posterior serà sempre prioritària.

3. Pel que fa al programa de vigilància:

- a) D'acord amb l'indicat a l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, ha d'incloure una xarxa de control de les aigües superficials i subterrànies.
- b) Ha d'incorporar els controls establerts a l'autorització d'abocament.
- c) Ha d'establir controls analítics en cas d'abocament d'aigües sense depurar al torrent procedents del tanc de tempestes.
- d) Ha de contenir un protocol d'actuació en cas de pluges torrencials.

4. S'ha de configurar el tanc de tempestes de tal manera que únicament l'aigua que sobreix per la part superior del decantador, per gravetat, pugui ésser abocada a torrent, i aprofitar així la capacitat de decantació de sòlids d'aquesta infraestructura existent.

5. Pel que fa a l'execució de les obres:

- a) s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries.
- b) S'han de dur a terme les connexions i instal·lacions provisionals necessàries per a continuar donant compliment a l'autorització d'abocament.
- c) Cada tipus de residu s'ha de recollir separatament per a la seva gestió adequada d'acord el Reial Decret 105/2008, d'1 de febrer, pel qual es regula la producció i gestió de residus de construcció i demolició, i la resta de normativa aplicable. No s'ha d'abocar o abandonar cap tipus de residu al medi natural, i s'han de prendre les mesures necessàries per evitar la dispersió dels residus pel vent fora dels recipients.
- d) S'han d'emprar materials de baix impacte ambiental, preferentment d'origen local.
- e) S'ha de minimitzar, en la mesura del possible, la generació de renou i vibracions, adoptant les mesures d'insonorització i de manteniment necessàries per tal de que la maquinària s'ajusti a les limitacions establertes pel RD 212/2002, de 22 de febrer, pel qual es regulen les emissions sonores a l'entorn degudes a determinades màquines d'ús a l'aire lliure.

6. Al projecte executiu s'han de concretar mesures davant el risc d'inundacions.

7. Pel que fa a la instal·lació fotovoltaica prevista:

- a) Ha d'aprofitar al màxim la superfície disponible a les teulades.
- b) Tots els elements propis de la instal·lació fotovoltaica han d'emprar la millor tecnologia disponible per tal d'augmentar el rendiment i la producció d'energia.

8. Pel que fa a la barrera vegetal prevista, s'han d'utilitzar espècies vegetals autòctones de la zona i amb baixos requeriments hídrics.

9. Es farà un inventari detallat de les espècies arbòries afectades pel projecte i s'indicarà el seu destí (trasplantament, eliminació, etc). Es compensarà l'eliminació de, com a mínim, el 100% dels arbres inventariats mitjançant sembres a terrenys degradats.

Es recomana:

1. Estudiar la viabilitat d'implantar les infraestructures i el sistema de tractament terciari adequats per a la reutilització del màxim cabal possible d'aigua depurada així com la realització d'un estudi hidrogeològic a fi de garantir la no afecció a les aigües subterrànies.

2. Valorar la possibilitat d'implantar un tractament terciari que permeti eliminar determinats contaminants que s'han detectat a la massa 1811M3 Inca, que es troba en risc de no assolir el bon estat.

3. Valorar la implantació de SUDS, com els jardins de pluja, per a la infiltració de les aigües pluvials de zones netes.

Es recorda que:

1. Atès que les actuacions projectades es troben a zona de policia de torrent, és necessària l'autorització de la Direcció General de Recursos Hídrics d'acord amb l'establert al punt 4 de l'article 9 del Reglament del Domini Públic Hidràulic i al punt 1 de l'article 103 del Pla Hidrològic de les Illes Balears de tercer cicle.

2. Durant la realització de les obres s'ha de complir amb l'establert al Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal, especialment pel que fa a les mesures de prevenció durant l'època de perill d'incendi forestal i les accions conjunturals de prevenció (art. 8.2.c).

3. Atès que l'ampliació de l'EDAR suposa una modificació substancial de la planta, s'ha de sol·licitar una modificació de la Resolució com a Activitat Potencialment Contaminant de l'Atmosfera (APCA) d'acord amb l'establert a la Llei 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera.

4. Atès que amb l'ampliació proposada es produiran canvis en la capacitat de la depuradora, s'ha de revisar l'autorització d'abocament de la instal·lació d'acord amb l'article 104 del text refós de la Llei d'Aigües i l'article 261 del Reglament del Domini Públic Hidràulic.

Aquesta Declaració d'impacte ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització.»

(Signat electrònicament: 22 d'abril de 2024)

La directora general de Coordinació i Harmonització Urbanística

Maria Paz Andrade Barberá

Per suplència de la presidència de la CMAIB

(BOIB núm. 106 de 29 de juliol 2023)

